Cuprins

PREFAŢĂ 7

PARTEA I. INSTITUŢII FINANCIARE INTERNAŢIONALE 11

CAPITOLUL I. SISTEMUL MONETAR INTERNAŢIONAL 13
§1.1. Noţiuni introductive despre sistemul monetar internaţional 13
1.1.1. Noţiunea şi apariţia sistemului monetar internaţional 13
1.1.2. Aurul şi sistemele băneşti bazate pe aur 14
1.1.3. Etalonul aur-monedă 15
1.1.4. Etalonul aur-lingouri 16
1.1.5. Etalonul aur-devize 17
1.1.6. Criza aurului monetar şi anii de tranziţie 19
1.1.7. Cursurile de schimb flotante 21
§ 1.2. De la sistemele băneşti naţionale la sistemul monetar internaţional 23
1.2.1. Sistemele băneşti naţionale 23
1.2.2. Reglementarea relaţiilor valutar-financiare internaţionale până la începutul celui de-al doilea război mondial 25
1.2.3. Formarea Sistemului Monetar Internaţional 26
§ 1.3. Sistemul monetar internaţional actual 32
§ 1.4. Drepturile speciale de tragere (DST) 33

CAPITOLUL II. FONDUL MONETAR INTERNAŢIONAL 36
§ 2.1. Fondarea şi organizarea Fondului Monetar Internaţional 36
2.1.1. Conferinţa monetară şi financiară de la BRETTON-WOODS. Crearea FMI 36
2.1.2. Definiţie şi ţările membre 38
2.1.3. Drepturile şi obligaţiile ţărilor membre ale FMI 39
2.1.4. Obiectivele statutare şi funcţiile FMI 40
2.1.5. Organizarea şi structura FMI 41
§ 2.2. Resursele Fondului Monetar Internaţional 44
2.2.1. Organizarea şi evidenţa resurselor FMI 44
2.2.2. Cotele-părţi subscrise de ţările membre 45
2.2.3. Resursele financiare FMI 46
2.2.4. Utilizarea resurselor FMI 47
2.2.5. Forme de credite asigurate de FMI ţărilor membre 49
2.2.6. Alte forme de ajutor financiar puse la dispoziţia ţărilor membre de către FMI 50

CAPITOLUL III. GRUPUL BANCA MONDIALĂ 52
§ 3.1. Noţiuni introductive 52
§ 3.2. Sistemul Grupului Băncii Mondiale 52

3.2.1. Noţiuni introductive 52
3.2.2. Banca Internaţională de Reconstrucţie şi Dezvoltare 53
3.2.3. Asociaţia Internaţională de Dezvoltare (AID) 63
3.2.4. Corporaţia Financiară Internaţională (CFI) 66
3.2.5. Agenţia Multilaterală de Garantare a Investiţiilor (MIGA) 68
3.2.6. Centrul Internaţional pentru Reglementarea Diferendelor privind Investiţiile (ICSID) 68
§ 3.3. Partenerii Grupului Băncii Mondiale 68
§ 3.4. România şi Grupul Banca Mondială 69
3.4.1. Aspecte generale 69
3.4.2. Lansarea Raportului Grupului Băncii Mondiale de evaluare a sărăciei în România 70
§ 3.5. Reforma instituţională pentru investiţii şi dezvoltare în Europa de Est 71
§ 3.6. Grupul Banca Mondială. Prezent şi viitor 72
3.6.1. Banca Mondială – organ operaţional al Naţiunilor Unite 72
3.6.2. Priorităţile Grupului Băncii Mondiale 73
3.6.3. Rolul Grupului Băncii Mondiale în viitor 75

CAPITOLUL IV. ALTE INSTITUŢII FINANCIARE INTERNAŢIONALE 77
§ 4.1. Noţiuni generale despre activitatea bancară pe plan internaţional 77
§ 4.2. Banca Reglementărilor Internaţionale (BIR) 77
4.2.1. Noţiuni generale despre Banca Reglementărilor Internaţionale 77
4.2.2. Capitalul Băncii Reglementărilor Internaţionale 78
4.2.3. Operaţiunile Băncii Reglementărilor Internaţionale 78
4.2.4. Administrarea Băncii Reglementărilor Internaţionale 79
§ 4.3. Banca Inter-Americană de Dezvoltare (BID) 81
4.3.1. Noţiuni introductive 81
4.3.2. Membrii şi organizarea Băncii Inter-Americane de Dezvoltare 82
§ 4.4. Banca Asiatică pentru Dezvoltare 83
4.4.1. Noţiuni introductive 83
4.4.2. Membri şi organizare 84
§ 4.5. Banca Africană de Dezvoltare (BAFD) 84
4.5.1. Noţiuni introductive 84
4.5.2. Organizarea Băncii Africane de Dezvoltare 85
4.5.3. Fondul African de Dezvoltare 85
§ 4.6. Sistemul Economic Latino-American 86
§ 4.7. Piaţa comună a statelor din zona Caraibelor 87
§ 4.8. Piaţa Comună a Americii Centrale 87
§ 4.9. Pactul Andin 88
§ 4.10. Comunitatea Est-Africană 89
§ 4.11. Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică 90

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ 93

PARTEA A II-A. INSTITUŢII FINANCIARE EUROPENE 95

CAPITOLUL I. NOŢIUNI INTRODUCTIVE DESPRE CREAREA UNIUNII EUROPENE 97
§ 1.1. Crearea Comunităţii Economice Europene 97
§ 1.2. Tratatul de constituire a Comunităţii Economice Europene (CEE sau Piaţa Comună) 99
1.2.1. Precizări prealabile 99
1.2.2. Obiectivele Tratatului CEE 100
1.2.3. Contribuţiile Tratatului CEE 100
1.2.4. Structura Tratatului CEE 101
1.2.5. Instituţiile CEE 102
§ 1.3. Tratatele UE 103
1.3.1. Tratatul de la MAASTRICHT privind Uniunea Europeană 103
1.3.2. Tratatul de la Lisabona 105
§ 1.4. Generalităţi despre Instituţiile Uniunii Europene 107

CAPITOLUL II. SISTEMUL EUROPEAN AL BĂNCILOR CENTRALE 114
§ 2.1. Noţiuni generale 114
§ 2.2. Obiectivele, misiunile şi funcţiile SEBC (art. 2-4) 114
2.2.1. Obiectivele 114
2.2.2. Misiunile 115
2.2.3. Funcţiile consultative 115
§ 2.3. Culegerea de informaţii statistice (art. 5) 115
§ 2.4. Cooperarea internaţională (art. 6) 116
§ 2.5. Organizarea SEBC (art. 7, art. 8 şi art. 14) 116
§ 2.6. Funcţiile monetare şi operaţiunile SEBC (art. 17-24) 117
§ 2.7. Dispoziţii financiare ale SEBC (art. 26-32) 119

CAPITOLUL III. BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ 122
§ 3.1. Precizări prealabile 122
§ 3.2. Delimitări conceptuale 123
§ 3.3. Înfiinţarea Băncii Centrale Europene 124
§ 3.4. Sediul materiei 125
§ 3.5. Principii 125
§ 3.6. Statutul Băncii Centrale Europene 125
§ 3.7. Obiectivele şi funcţiile Băncii Centrale Europene 126
§ 3.8. Organele de decizie ale Băncii Centrale Europene 128
§ 3.9. Responsabilităţile organelor de decizie 134
§ 3.10. Personalul BCE (art. 36-39) 134
§ 3.11. Activitatea Băncii Centrale Europene prin prisma rapoartelor de activitate 135
§ 3.12. Supravegherea prudenţială (art. 25) 135

§ 3.13. Repartizarea profiturilor şi pierderilor nete ale BCE (art. 33) 136
§ 3.14. Actele juridice (art. 34) 136
§ 3.15. Controlul jurisdicţional şi aspecte conexe (art. 35) 136
§ 3.16. Rolul Băncii Centrale Europene în contextul viitoarei uniuni bancare europene 137
§ 3.17. Cooperarea Băncii Centrale Europene cu alte instituţii financiare internaţionale 138
§ 3.18. Banca Centrală Europeană şi România 138

CAPITOLUL IV. BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIŢII 140
§ 4.1. Precizări prealabile 140
§ 4.2. Statutul Băncii Europene de Investiţii 140
§ 4.3. Misiunea Băncii Europene de Investiţii 141
§ 4.4. Membrii Băncii Europene de Investiţii 141
§ 4.5. Capitalul subscris al Băncii Europene de Investiţii 142
§ 4.6. Organele de decizie ale Băncii Europene de Investiţii 142
§ 4.7. Acordarea finanţărilor de către Banca Europeană de Investiţii (art. 16-17) 146
§ 4.8. Cine poate cere finanţare de la Banca Europeană de Investiţii (art. 19) 147
§ 4.9. Principiile Băncii Europene de Investiţii (art. 18) 148
§ 4.10. Contractarea împrumuturilor de către Banca Europeană de Investiţii (art. 19) 148
§ 4.11. Utilizarea disponibilităţilor de către Banca Europeană de Investiţii (art. 21) 149
§ 4.12. Fondul de rezervă al Băncii Europene de Investiţii (art. 22) 149
§ 4.13. Activele Băncii Europene de Investiţii (art. 23) 149
§ 4.14. Dispoziţiile procedurale privind Banca Europeană de Investiţii 150
§ 4.15. Colaborarea Băncii Europene de Investiţii cu organizaţiile internaţionale (art. 14) 150

CAPITOLUL V. FONDUL EUROPEAN DE INVESTIŢII 152
§ 5.1. Precizări prealabile 152
§ 5.2. Obiectivele Fondului European de Investiţii 152
§ 5.3. Organele de conducere ale Fondului European de Investiţii 153
§ 5.4. Funcţionarea Fondului European de Investiţii 154

CAPITOLUL VI. BANCA EUROPEANĂ PENTRU RECONSTRUCŢIE ŞI DEZVOLTARE 155
§ 6.1. Scopul şi funcţiile Băncii Europene pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare 155
§ 6.2. Capitalul Băncii Europene pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare 156
§ 6.3. Operaţiunile Băncii Europene pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare 156
§ 6.4. Membrii şi organizarea Băncii Europene pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare 157
§6.5. Statut, imunităţi, privilegii şi scutiri 158

CAPITOLUL VII. EURO CA MONEDĂ A UNIUNII EUROPENE 159
§ 7.1. Noţiuni introductive despre EURO ca monedă a Uniunii Europene.....159
§ 7.2. Evoluţia monedei unice europene 161
§ 7.3. Moneda euro în epoca contemporană.....164
§ 7.4. Principalele avantaje economice ale monedei unice europene.....167
§ 7.5. Dezavantajele monedei unice europene 170
§ 7.6. Efectele introducerii monedei unice europene 170
§ 7.7. România şi uniunea monetară 171

CAPITOLUL VIII. PIEŢELE VALUTARE, PIEŢELE EUROVALUTARE ŞI PIEŢELE DERIVATE DE DEVIZE.....174
§ 8.1. Pieţele valutare 174
§ 8.2. Pieţele eurovalutare.....176
§ 8.3. Pieţele derivate de devize.....177

CAPITOLUL IX. CURTEA DE CONTURI A UNIUNII EUROPENE – ORGAN DE CONTROL FINANCIAR AL UE.....181
§ 9.1. Noţiuni introductive despre Curtea de Conturi 181
§ 9.2. Aspecte procedurale privind Curtea de Conturi a UE.....191
9.2.1. Precizări prealabile 191
9.2.2. Organizarea Curţii de Conturi Europene 192
9.2.3. Îndeplinirea atribuţiilor Curţii (art. 14-16).....198
9.2.4. Rolul şi activitatea Curţii 198
9.2.5. Procedurile operaţionale ale Curţii de Conturi a Uniunii Europene 199
9.2.6. Deciziile Curţii de Conturi a UE, ale Camerelor şi ale Comitetelor.....201
9.2.7. Auditurile şi elaborarea rapoartelor, a avizelor, a observaţiilor şi a declaraţiilor de asigurare.....202
9.2.8. Programul de lucru al Curţii de Conturi a Uniunii Europene 203
§ 9.3. Politicile de control şi standardele Curţii de Conturi a UE 204
9.3.1. Noţiuni introductive.....204
9.3.2. Planificarea auditului 209
9.3.3. Controlul intern.....213
9.3.4. Probaţiunea auditului 215
9.3.5. Apelul la activitatea altor experţi.....217
9.3.6. Concluziile desprinse în urma auditului şi realizarea rapoartelor.....219
§ 9.4. Rezultatele activităţii Curţii de Conturi a UE 221
§ 9.5. Codul bunei conduite administrative a personalului Curţii de Conturi a UE.....223
9.5.1. Motivare.....223
9.5.2. Scopul şi domeniul de aplicare al Codului.....224
9.5.3. Valori fundamentale 224
9.5.4. Activitatea Curţii de Conturi a Uniunii Europene pusă la dispoziţia publicului....225

§ 9.6. Legitimitatea procesuală activă a Curţii de Conturi a UE în cadrul căilor de contestare a actelor comunitare 228
§ 9.7. Cooperarea Curţii Europene de Conturi cu alte instituţii similare 229
9.7.1. Cooperarea cu Instituţiile Supreme de Audit (ISA) din statele membre UE 229
9.7.2. Cooperarea Curţii Europene de Conturi cu ţările candidate 230
9.7.3. Cooperarea Curţii Europene de Conturi cu organizaţiile internaţionale 231
9.7.4. Curtea Europeană de Conturi şi Curtea de Conturi a României 232

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ 235